

ρει νὰ πέσει ὁ Βενιζέλος καὶ νὰ πέσουμε στὰ δόντια τέτοιων ἀγριόλυκων.

Καὶ νὰ δεῖτε ποῦ ὁ ἀντιπολιτευόμενος τύπος κατάφερε νὰ κάνει Βενιζελικούς καὶ τοὺς πρὸ λίγο ἐνθουσιασμένους μὲ τὴ σημερινή Κυβέρνηση.

Ἀκούσαμε κάποιον νὰ λέει :

— Οὔτε Βενιζελικός εἶμαι, οὔτε ἀντιπολιτευόμενος...

— Μὰ τότε ;

— Εἶμαι ἀντιπολιτευόμενος τῆς ἀντιπολίτευσης. Δηλαδή σιχαίνομαι τὴν ἀντιπολίτευση κ' ἔτσι ἀναγκαστικά εἶμαι μὲ τὸ Ὑπουργεῖο.

Κοντρα-ἀντιπολιτευόμενοι λοιπὸν εἴμαστε οἱ περισσότεροι Ρωμιοὶ σήμερα καὶ αὐτόνε τὸν πολιτικὸ ἐμφαροδιτισμὸ τὸν χρωστάμε στὴ σημερινή φαντασιολογίαν.

ΦΩΣ καὶ ἡροσιά καὶ κρίση, μὰ καὶ χαστουκιά ὀδυρῆ κατὰ τοῦ κίτρινου τύπου, ἄρθρα τοῦ **Κοινωνιολόγου** ποὺ δημοσιεύονται τώρα τώρα στὴν «Ἀκρόπολη» μὲ τὸν τίτλο «Ὁ Τύπος καὶ ὁ Τόπος». Ξανασαίνει κανεὶς διαβάζοντάς τα καὶ χαιρεται τὴ χαρὰ τοῦ ἀθροῦ που βγαίνει ἀπὸ ἀνίλιγο καὶ μουχλιασμένο ὑπόγειο στὸ φῶς τῆς μέρας καὶ στὴν ἀγνήνη ἡροσιά. Σ' ἓνα ἀπ' αὐτὰ τὰ ἄρθρα ψαρέψαμε καὶ τὸ σωστὸ χαρακτηρισμὸ τῆς Πωποχωροπολογίας. **Βρωμογραφία** τὴ λέει τὴν ἀρθρογραφία τους ὁ Κοινωνιολόγος τῆς «Ἀκρόπολης» — καὶ τέτια εἶναι.

ΤΑ ΔΗΓΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΨΥΧΑΡΗ. ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖

(Ὁ Ψυχάρης, ὁ ἀκούραστος στὴ δουλειὰ καὶ ἀκατανίκητος στὴ δύνμη δάσκαλος τῆς πνευματικῆς λευτεριάς στὴ σημερινή Ἑλλάδα, τίμησε τελευταῖα τὸ «Νουμᾶ» μὲ μιὰ σειρά προζες, δηγήματα, ιστορίες, παραινῆθια, ποὺ ἀπ' ἔλα μιὰ ποίηση πλῆσιόχρωμη ἀναβρῖζει, ἢ δική του ποίηση ἢ πρωτότυπη, ἢ ἀπλή, ἢ βαθιά, ἢ μυστική, ὅλο ζωή, ὅλο ἡδονὴ καὶ ὅλο ἐργασία.

Ὑστερον ἀπὸ τὴν ἐπιστημονικὴ του ἐργασία, ἕστερον ἀπὸ τὰ ρομάντζο του, ποὺ ἀντιπροσωπεύουνε αὐτὰ μονάχα τὴ βαρὴ φιλολογικὴ δουλειὰ στὴν Ἑλλάδα στὰ πεζά, ὅπως τὰ ἔργα τοῦ Παλαμᾶ στὴν ποίηση, ἦρθε ὁ συγγραφέας νὰ μᾶς δώσει ἐκεῖνοι τὰ κομμάτια ποὺ οἱ ἀναγνώστες τοῦ «Νουμᾶ» χρηρῆκανε τοὺς περισημένους χειμωνιάτικους μῆνες. Μὰ ἢ μοῖρα τὸ ἔγραψε τὴν ἴδια ἐποχὴ ποὺ δημοσιεύοντανε τὰ δηγήματα τοῦ Ψυχάρη, νὰ ξεσπάση καὶ ὁ πόλεμος ὁ γλωσσικὸς ποὺ κατάληξε στὸ τέλος τῆς συνταγματικῆς καθαρεύουσας. Ἔτσι ἀνάμεσα στὰ δηγήματα, ξεφτυρώνανε στὰ φύλλα τοῦ «Νουμᾶ» καὶ ἄρθρα τοῦ Ψυχάρη γραμμένα γιὰ τὸ ζήτημα, γιὰ τὸν πόλεμο τὸν ταπεινὸ καὶ ἀστόχαστο, ἄρθρα γεμάτα φωτιά, κηρύγματα τοῦ ὀρθοῦ λόγου καὶ τῆς Ἰδέας τῆς ἀψηλῆς. Μ' αὐτὰ συντροφεμένα τὰ καινούρια δηγήμα-

τα, μᾶς ἐρχόντανε σὺν αἴρες δροσερές, σὺν εὐωδιῆς ἀθάνατες ἀπ' τὴ μιὰ μεριά καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη σὰ μπόμετες βροντερές, σὺν τριανὰ παραινῆθια, σὰ μπαϊράκια σὲ ψηλὰ κατάρτια, λαλώντας μοναχὰ τους μὲ τὴ δύνμη καὶ τὴν ἀξία τους, ἀποστομώνοντας τὶς βρυσῆς καὶ τ' ἀναθέματα, πείθοντας τοὺς Θωμάδες, βουβαίνοντας τοὺς κακόπιστους.

Τὰ δηγήματα τοῦ Ψυχάρη, ποὺ κλείνουνε μέσου τους ὅλα τὰ καλύτερα χαρίσματα τοῦ συγγραφέα τους, μᾶς δίνουνε τὸν ἔξωτερικὸ κόσμον σὰ μιὰ ζουγραφία τοῦ ἐσωτερικοῦ, σὰ μιὰν ἀντιφραγίαν τῆς ψυχῆς, τῆς μέσου δράσης. Ἡ ψυχολογία στὸ κάθε πρόσωπο εἶναι ἀπλωμένη μὲ τόσο βάθος, εἶναι δημιουργημένη πίνου σὲ τόσο ἕψος, ποὺ στέκεται σὺν τὸ πρὸ σημαντικό στοιχεῖο τοῦ μεγαλείου τοῦ συγγραφέα. Ἐκεῖ θὰ βροῦνε μισθῆματι ὅσοι φρονιῶνουνε πῶς τὸ ρωμαϊκὸ δῆγμα δὲν μπορεῖ νὰ ξεφύγῃ ἀπὸ τὴν ξερὴ ἡθογραφία, ὅσοι κρίνουνε τὴ δημοτικὴ μᾶς ἀνίκανη γιὰ νὰ ἐκφράση κάθε σκέψη καὶ διανόημα, ὅσοι γκρινιάζουνε πῶς λείπουνε κομμάτια γιὰ βιβλία ἀναγνωστικά γιὰ τὸ λαὸ καὶ γιὰ τὰ σκολεῖα, ἀκόμα γιὰ τὰ παιδιὰ, ποὺ κατανήσανε στὴν Ἑλλάδα νὰ ψευτοδιαβάζουνε τὰ γνωστὰ γραμματεμπορικὰ φύλλα «δι' ἐφήβους καὶ νεάνιδας» καὶ τὰ περιοδικὰ τοῦ γούστου τῶν δρόμων μὲ τὶς πολίχρωμες γιρλάντες.

Ὅταν μιὰ μέρα, ἕστερον ἀπὸ καιρὸ, πολὴν ἢ λίγο, θ' ἀναγνωριστοῦνε τὰ δίκια τῆς δημοτικῆς μᾶς καὶ συγκαιρινὰ μὲ κάποιου πνευματικῆ ἀναγέννηση θὰ ὑψωθῇ τὸ ἔργο τοῦ Ψυχάρη στὴν κορυφὴ ποὺ τοῦ πρέπει, τότες δὲ θὰ δυσκολεντοῦνε καὶ τὰ πρὸ λαϊκὰ βιβλία, τὰ ἡμερολόγια, τὰ περιοδικὰ, τ' ἀναγνωστικά τῶν παιδιῶν, νὰ βροῦνε καθένα τὸ κατάλληλό τους γραμμένο ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ Ψυχάρη, καὶ σὲ μιὰ τέτοια δουλειὰ τὰ στερνὰ δηγήματά του λίγο δὲ θὰ συντελέσουνε. Γιὰ τὴν ὥρα νύχτα βασιλεύει ἀκόμα, δίχως ἀτροφειγιά, μὰ ὁ «Καντηλιανάρτης τοῦρανοῦ» μὲ τὸ μακρὸ του κοντάρι τρέχει ἀπὸ δῶ καὶ ἀπὸ κεῖ ν' ἀνάψῃ ὅλα τ' ἀστέρια, καὶ ἢ μπόρεσῃ του ἢ καταπληχτικὴ, τὸ μακροχρόνον πάσκιμά του, ἢ δύνμη του ἢ ἀκατανίκητη εἶναι γιὰ ὅσους τὸ βλέπουνε, τὸ νοιώθουνε, τὸ τιμοῦν καὶ τὸ βλογοῦνε, κἀτι μεγάλο, κἀτι συγκινητικό, ἕνας ἔρωτις φιλοσιμῆτος, μιὰ ζωὴ παραιομένη, μιὰ θυσία ἱερή.

Ο ΚΡΙΤΙΚΟΣ ΤΟΥ ΝΟΥΜΑ

Ὁ ἄνθρωπος ὅσο κυριεύεται ἀπὸ τὶς πρόληψες ὅπου δὲν ἀπολείπουν νὰ κολακεύουν καὶ τὸ νοῦν τῶν πρὸ φωτισμένων, εἶνε ἀδύνατον νὰ ἐπιτύχῃ τὸ δρόμον ὅπου φέρει στὴ μάθησι τῆς ἀλήθειας.

ΒΗΛΑΡΑΣ